

Stockholms universitet

Institutionen för pedagogik och didaktik

Kursansvariga:

Daniel Hailemariam

daniel.hailemariam@edu.su.se

Lisa M Tönus

lisa.tonus@edu.su.se

Studiehandledning

Det professionella samtalet II (7,5 hp)

Vårterminen 2019

Study guide

Professional Conversation II (7,5 ECTS)

Winter term 2019

Kursens innehåll

Kursen är en fortsättning på kursen Det professionella samtalet I och tar upp teorier och metoder för tillämpning och analys av professionella samtal. I kursen fördjupas det professionella samtalets teoretiska och metodiska utgångspunkter med fokus på samtal för att leda individers lärande och förändring. Kritiska perspektiv på institutionella samtal och samtalsledarskap behandlas. Ett väsentligt kursinnehåll är interaktion i samtalssituationer i relation till frågor gällande makt, styrning och autonomi. Fördjupning av metoder för samtal och samtalsanalys ingår.

Förväntade studieresultat

För godkänt resultat på kursen ska studenten kunna:

1. redogöra för och kritiskt diskutera samtalsteorier och perspektiv i relation till individers lärande och förändring,
2. analysera ett institutionellt genomfört professionellt samtal med fokus på lärande och förändring,
3. kritiskt reflektera över makt, styrning och autonomi i professionella samtalssituationer

Undervisning

Kursen går på distans och det innebär att undervisningen är koncentrerad och förlagd till fyra dagar (se schema nedan). Mellan sammankomsterna förekommer litteraturinläsning, praktisk tillämpning av samtal samt studieuppgifter att genomföra.

Undervisningen består av föreläsningar, seminarier, gruppuppgifter och tillämpning av samtal. För att uppnå kursens mål krävs inslag av färdighetsträning i små grupper där kursdeltagarna analyserar och erhåller återkoppling på sina insatser. Undervisningen är processinriktad och bygger i stor utsträckning på kursdeltagarnas behov och erfarenheter. Kursens seminarier och tillämpningar är obligatoriska.

Kursdeltagarna kommer vid första sammankomsten att delas in i studiegrupper. Grupperna tilldelas ett eget forum på Athena med syfte att stimulera till samtal och reflektion mellan kursdeltagarna utifrån litteraturen och kursens innehåll. Kontakt mellan kursansvariga och kursdeltagare sker också via Athena i forumet ”forum”. Du lägger själv upp planeringen för dina studier. Uppgifterna och schemat kan vara en bra hjälp i din planering.

Kunskapskontroll och examination

Kursen examineras genom en individuell skriftlig examination, tillämpning av samtal i grupp och en gruppuppgift. Individuell skriftlig examination bedöms med en sjugradig målrelaterad betygsskala (A-F). Tillämpning av samtal och gruppuppgift bedöms med betygsgraderna U/G. Betyg på kursen baseras på den individuella skriftliga examinationen.

Betygsättning

Betygsättning sker enligt en målrelaterad sjugradig betygsskala:

Godkända betyg (i fallande ordning)

A = Utmärkt	D = Tillfredsställande
B = Mycket bra	E = Tillräckligt
C = Bra	

Underkända betyg

Fx = Underkänd, något mer arbete krävs

F = Underkänd, mycket mer arbete krävs

Betygskriterier

Kursens betygskriterier presenteras i studiehandledningen. Meddelade målrelaterade betygskriterier är bindande. För att få slutbetyg på kursen krävs lägst betyget E samt genomförda och godkända delar. För detaljerad information, se studiehandledning för kursen.

F och Fx är underkända betyg. För betyget F gäller omprov, för Fx ges komplettering som lämnas in inom två veckor efter att kompletteringsuppgift har meddelats av examinator, därefter gäller omprov. För varje kurstillfälle ska minst två examinationstillfällen erbjudas. Examination som inte lämnas in i tid enligt tidsangivelse i studiehandledningen kommer inte att bedömas. Studerande som fått lägst betyget E får inte genomgå förnyad examination för högre betyg. En student, som utan godkänt resultat har genomgått två prov för en kurs eller en del av en kurs, har rätt att få en annan examinator utsedd, om inte särskilda skäl talar mot det. Framställan härom ska göras till institutionsstyrelse/prefekt.

Övergångsbestämmelser

När kursplanen är upphävd har studenten rätt att examineras en gång per termin enligt föreliggande kursplan under en avvecklingsperiod på tre terminer.

Examination

Kursen examineras genom deltagande i samtalsövningar, seminarier, genomförande av samtliga studieuppgifter samt en skriftlig analys av två autentiska samtal. Den skriftliga analysen bedöms enligt en sjugradig betygsskala och utgör kursens slutbetyg förutsatt att övriga studieuppgifter är genomförda. Som betyg på kursen används en sjugradig målrelaterad betygsskala med graderna (i fallande ordning) A, B, C, D, E, Fx och F. Den som har godkänts i prov får ej undergå förnyat prov för högre betyg.

Studerande som inte lämnar in uppgifter i tid, eller som har fått Fx i betyg, eller ej genomfört uppgifter enligt studiehandledningen har max 2 veckor på sig (efter senast inlämnings datum) för att lämna in skriftlig inlämnings arbete. Efter det registreras betyget F. Om man missar samtalstillämpningen (samtalsövningen) kan man komplettera vid nästa tillfälle kursen erbjuds.

Obligatorisk litteratur

Bergman, Susanne & Blomqvist, Camilla (2012). Uppskattande samtalskonst; om att skapa möjligheter i samtalets värld. Lund: Studentlitteratur.

Björndal, Cato (2017). *Konstruktiva stödsamtal: perspektiv och redskap vid handledning, rådgivning, mentorskap och coaching*. Stockholm: Liber.

Johansson, Catrin & Heide, Mats (2008). *Kommunikation i förändringsprocesser*. Malmö: Liber.

Norrby, Catrin (2014). *Samtalsanalys: Så gör vi när vi pratar med varandra*. Lund: Studentlitteratur (del I).

Rogers, Carl (1954). Toward a Theory of Creativity. In ETC: A Review of General Semantics Vol. 11, No. 4, 249-260.

Välj en av följande titlar inom området Motiverande samtal:

Miller, R & Rollnick, S (2013) *Motiverande samtal- att hjälpa människor till förändring*. Natur och kultur

Naar-King, S & Suarez, M (2014) *Motiverande samtal-MI med tonåringar och unga vuxna*. Studentlitteratur

Ortiz, L & Sjölund, A (2015) *Motiverande samtal vid autism och adhd*. Natur och kultur

Artiklar (läggs ut på Athena)

Hjerth Michael (2000) *På spår efter lösningar*.

Tomm, Karl (2013) *Systemisk intervjumetodik: En utveckling av det terapeutiska samtalet*. Studentlitteratur.

Referenslitteratur

Berg, Insoo Kim & De Jong Peter (2013) *Lösningsbyggande samtal* Studentlitteratur. Kap 1-10

Hägg, Kerstin & Kuoppa, Svea Maria (2007) *Professionell vägledning – med samtalet som redskap* Studentlitteratur

Studieuppgifter

Studieuppgift 1 – Presentation

Börja med att vid kursens start presentera dig för dina kurskamrater i forum ”**Presentation**” på Athena. Berätta lite om vem du är och vad som gjort att du sökt dig till kursen. Syftet är att få bekanta sig med varandra samt för att vi vill inspirera till kommunikation på Athena. Skriv din presentation senast innan första kursdagarna.

Studieuppgift 2 – Reflektion från kursen Det professionella samtalet I

Reflektera kring de samtal du har i ditt arbete och var du står idag i relation till professionella samtal.

1. Hur har ditt sätt att hålla samtal förändrats efter kursen Professionella samtalet I?
2. Hur skulle du beskriva dina styrkor som samtalsledare?
3. Hur skulle du beskriva dina utvecklingsområden som samtalsledare?

Ta med dig dina reflektioner till första träffen.

Studieuppgift 3 – Lösningbyggande samtal

Syftet är att pröva lösningbyggande samtalsmetod. Efter de första kursdagarna och innan de två sista kursdagarna ska du genomföra ett samtal med någon där du är samtalsledare och medvetet tillämpar lösningbyggande samtalsmetoder. Gör enligt nedan:

1. Genomför ett samtal med lösningbyggande metoder och skriv ned dina reflektioner kring samtalet – efter samtalet. Vilka metoder använde du och hur gick det? Vad fick du för känsla? Dela dina tankar till de övriga i din grupp – på valfritt sätt.
2. Ta del av varandras bidrag. Reflektera och kommentera varandras inlägg – på valfritt sätt – utifrån erfarenheter och tankar kring lösningbyggande metoder.
3. Gör båda delarna innan de två sista kursdagarna.

Senast 29 maj 2019 ska ni lämna en lista till kursansvariga på vilka som deltagit i diskussionerna.

Studieuppgift 4 – Motiverande samtal (MI)

Syftet med uppgiften är att du ska bekanta dig med MI och bearbeta kurslitteraturen enskilt och tillsammans med dina studiekamrater. Denna uppgift ligger till grund för litteraturseminariet som ni kommer att ha vid det andra kurstillfället. Välj en av de angivna titlarna om Motiverande samtal i litteraturlistan.

1. Vad tänker du om Motiverande samtal (MI) som metod? Vad ser du som metodens styrka?
2. Något du fastnat för och kan ha nytta av?
3. Något du ställer dig kritisk till?
4. Vilka likheter och skillnader ser du med andra samtalsmetoder?
5. Hur ser du på användbarheten av MI i dina samtal?

Ta med dig dina anteckningar och reflektioner till litteraturseminariet som ni kommer att ha vid andra träfftillfället. Se schemat.

Studieuppgift 5 – Etik, makt och autonomi i samtal

Syftet med uppgiften är att du ska fundera kring etiska aspekter i dina samtal och yrkesroll. Uppgiften hjälper dig också att skapa ett "begreppsförråd" för din egen formulering av etik och samtalsfilosofi.

Utgå ifrån avsnitten i de obligatoriska litteraturerna som berör etik, makt och autonomi samt föreläsningen om etik och makt ska du bearbeta etiska och makt aspekter i samtal.

1. Var och en formulerar en frågeställning/ett perspektiv att fördjupa sig i kring etik och makt i samtal. Det kan handla om egna erfarenheter av etiska/makt dilemman i samtal som du vill ha andras tankar om och/eller något som litteraturen/föreläsningar har väckt. Skicka er text till varandra på valfritt sätt
2. Gruppen har ett seminarium kring frågeställningarna (på valfritt sätt) där alla diskuterar varandras frågeställningar.
3. Utifrån diskussionen och dina egna funderingar, formulera din egen personliga "samtalsfilosofi" och ta med dig till kursens sista träff.
4. Ta med dig dokumentet om "etiska normer" från din profession/ditt arbete för att diskutera och jämföra med de andra i din grupp. Om du inte har en sådan dokument, hur skulle du vilja utforma en sådan?

Senast 29 maj 2019 ska ni lämna en lista till kursansvariga på vilka som deltagit i diskussionerna.

Studieuppgift 6 - Samtalsanalys

Syftet med uppgiften är att ytterligare befästa och fördjupa kunskapen om det professionella samtalets teori och metod relaterat till dig själv som samtalsledare.

Du ska genomföra 2 autentiska samtal med samma person. Dels för att få grunda i relationen, klargöra situationen och sätta upp mål men också få möjlighet att få fatt i process och aktivitet mellan samtalen. Din analys måste vara förankrad i kurslitteraturen. Se betygskriterierna nedan.

Spela in samtalen på ljudfil för att du ska kunna lyssna på och analysera dem i efterhand. Klargör för den du samtalar med att det är bara du och eventuellt en lärare som ska lyssna på ljudfilen och att de raderas efter kursens slut. Betyget för denna uppgift blir betyget för hela kursen med förutsättning att övriga studieuppgifter är genomförda och godkända.

För denna uppgift behöver du och den du samtalar med fylla i en ”samtycke blankett” som skickas till kursansvariga tillsammans med analysen. Du hittar ”samtyckesblanketten” på Athena.

Använd följande rubriker som grund för din analys:

Inledning

Kort sammanhangsmarkering av samtalen, dess syfte och innehåll.

Förhållningssätt

Beskriv och analysera ditt förhållningssätt med koppling till empati begreppet.

Samtalsprocessen

Hur skulle du beskriva samtalsprocessen med avseende på er relation, aktivitet mellan och under samtalen?

Lösningssbyggande, motiverande och perspektivvidgande

Hur har du arbetat med lösningssbyggande och/eller andra perspektivvidgande metoder i dina samtal? Dina reflektioner kring detta med koppling till litteraturen.

Frågor

Hur har du arbetat med frågor i dina samtal och hur kan du analysera dina samtal och dig själv som samtalsledare utifrån detta? Vilka intentioner kan du skönja bakom dina olika frågor?

Utvärdering

På vilket sätt utvärderade du samtalen? Hur blev samtalen för den du samtalande med? Hur var lärande processen för dig och för den du samtalande med?

Sammanfattning

Reflektera och analysera kring dig själv i samtalsledarrollen utifrån förhållningssätt, etiska och makt perspektiv och övriga kursens innehåll.

Formalia

- Times New Roman, 12 punkter och 1,5 radavstånd
- Källhänvisningarna ska vara korrekta och litteraturförteckning ska finnas med
- Texten ska vara rättstavad
- Sidorna ska vara nummerade
- Analysen bör omfatta ca 10 sidor inklusive försättsblad och litteraturlista.

Stöd

- Se betygskriterierna nedan
- Se ”Att skriva samtalsanalys: stödfrågor för att analysera ett professionellt samtal” nedan. Frågorna är till som stöd inte ett krav att besvara varje fråga.

Lägg din samtalsanalys i Examinationsmappen på Athena senast den 7 juni 2019, kl. 18.00 **samt** skicka din analys i utskrivet format senast samma datum till:

Daniel Hailemariam (märk: profssamII)
Institutionen för pedagogik och didaktik
Stockholms universitet
Frescativägen 54, 106 91 Stockholm

Schema

Institutionen för pedagogik och didaktik
Frescativägen 54

Vecka 14

Dag	Tid	Sal	Innehåll	Lärare
26 mars 2019			Från och med det här datumet finns information från kursledarna på Athena. Gå in på Athena och presentera dig (uppgift 1)	
1 april 2019	10.00 – 12.00	2519	Introduktion: tillbaka blick till profssam I Seminarium uppgift nr. 2 Institutionella samtal	Daniel Hailemariam & Lisa M Tönus
	13.00 – 16.00	2519	Lösningsbyggande samtal och Motiverande samtal (MI)	Magdalena Österholm
2 april 2019	9.00 – 12.00	2519	Makt, etik och autonomi i samtal	Lisa M Tönus
	13.00–16.00	2519	Att leda lärande och förändring	Daniel Hailemariam

Vecka 22

Dag	Tid	Sal	Innehåll	Lärare
28 maj 2019	09.00 – 10.00	2403	Inledning	Daniel Hailemariam
	10.00 – 12.00	2403	Analysverktyg i samtal	Åsa Sundelin ok
	13.00 – 14.30	2427 2431 2436 2519 2531	Motiverande samtal – litteraturseminarium	Daniel Hailemariam & Lisa M Tönus
	14.30 – 16.00		Ledarskap och gruppövningar	Lisa M Tönus & Magdalena Österholm ok
29 maj 2019	09.00 – 10.00	2403	Information inför samtalsövningarna	Daniel Hailemariam
	10.00 – 15.00	2403 2431 2436 2531 1708	Samtalsövningar i mindre grupper	Externa handledare
	15.00 – 16.00	2403	Sammanfattningar och reflektioner ”Min samtalsfilosofi”	Lisa M Tönus & Daniel Hailemariam
7 juni 2019			Sista datum för att lämna in samtalsanalysen enligt instruktioner i studiehandledningen.	
28 juni 2019			Betyg registreras	

BILAGA 1

Betygskriterier för samtalsanalysen för kursen Det professionella samtalet II, (7,5hp)

Betyg	Betygskriterier
A	För betyget A, ska analysen, förutom de kriterier som nämns under E, D, C och B präglas av en logisk framställning och problematisering med genomgående väl underbyggda, fördjupade och självständiga resonemang som genomgående tydligt vilar på teoretiskt inläst kunskap. Studenten redogör och exemplifierar genomgående tydligt för och granskar fördjupat och självkritiskt samtalen i relation till relevanta begrepp och teorier för det professionella samtalet, sin tillämpning av samtalsmetodiska färdigheter, den egna rollen som samtalsledare, samt det egna agerandet och sitt förhållningssätt. Studenten visar genomgående mycket goda kunskaper och förståelse i förhållande till uppgiftens syfte, instruktion, och genomförande.
B	För betyget B, ska analysen, förutom de kriterier som nämns under E, D och C, i sammantaget mycket tydlig grad vara logisk i sin uppbyggnad, visa prov på problematisering med väl underbyggda och självständiga resonemang som tydligt vilar på teoretiskt inläst kunskap. Studenten redogör och exemplifierar sammantaget mycket tydligt för och granskar självkritiskt samtalen i relation till relevanta begrepp och teorier för det professionella samtalet, sin tillämpning av samtalsmetodiska färdigheter, den egna rollen som samtalsledare, samt det egna agerandet och sitt förhållningssätt. Studenten visar sammantaget mycket goda kunskaper och förståelse i förhållande till uppgiftens syfte, instruktion och genomförande.
C	För betyget C, ska analysen, förutom de kriterier som nämns under E och D, i tydlig grad vara genomförd och inlämnad enligt studiehandledningens anvisningar för uppgiftens syfte, instruktion och genomförande. Samtalsanalysen är logiskt uppbyggd, innehåller underbyggda och självständiga resonemang som är väl förankrade i kursens litteratur, föreläsningar och seminarier. Studenten redogör och exemplifierar tydligt för och granskar samtalen delvis självkritiskt i relation till relevanta begrepp och teorier för det professionella samtalet, sin tillämpning av samtalsmetodiska färdigheter, den egna rollen som samtalsledare, samt det egna agerandet och sitt förhållningssätt. Studenten visar goda kunskaper och en jämn förståelse i förhållande till uppgiftens syfte, instruktion och genomförande.
D	För betyget D, ska analysen, förutom de kriterier som nämns under E, i sammantaget tydlig grad, vara genomförd och inlämnad enligt studiehandledningens anvisningar. Samtalsanalysen har en logisk uppbyggnad, är förankrad i kursens litteratur, föreläsningar och seminarier. Studenten redogör sammantaget tydligt för , ger exempel och granskar samtalen i relation till relevanta begrepp och teorier för det professionella samtalet, sin tillämpning av samtalsmetodiska färdigheter, den egna rollen som samtalsledare, samt det egna agerandet och sitt förhållningssätt. Studenten visar sammantaget goda kunskaper och förståelse i förhållande till uppgiftens syfte, instruktion och genomförande.
E	För betyget E, ska analysen i tillräcklig grad vara genomförd och inlämnad enligt studiehandledningens anvisningar. Studenten visar förståelse för uppgiftens syfte, instruktion och genomförande. Samtalsanalysen är i tillräcklig grad förankrad i kursens litteratur, föreläsningar och seminarier. Studenten redogör i tillräcklig grad för, ger exempel och granskar samtalen i relation till relevanta begrepp och teorier för det professionella samtalet, sin tillämpning av samtalsmetodiska färdigheter, den egna rollen som samtalsledare, samt det egna agerandet och sitt förhållningssätt. Studenten visar i tillräcklig grad kunskap och förståelse i förhållande till uppgiftens syfte, instruktion och genomförande.
Fx	Uppgiften är bristfällig vad gäller innehåll och/eller formalia, är ej inlämnad enligt anvisningarna i studiehandledningen för uppgiftens syfte, instruktion och genomförande och måste därför kompletteras enligt lärarens anvisningar. Studenten visar otillräckliga kunskaper och bristfällig förståelse i förhållande till uppgiftens syfte, instruktion och genomförande.
F	Uppgiften går ej att bedöma p.g.a. stora brister i förhållande till uppgiftens syfte, instruktion och genomförande. Uppgift ej inlämnad – underlag för bedömning saknas

BILAGA 2

Att skriva samtalsanalys: stödfrågor för att analysera ett professionellt samtal

---

SYFTE MED SAMTALSANALYS

Syftet med samtalsanalys är för att ytterligare befästa och fördjupa kunskapen om det professionella samtalets teori och metod relaterat till dig själv och din roll som samtalsledare. Du ska analysera ditt/dina samtal med **fokus på dig** som samtalsledare. Analysen ska förankras i och underbyggas med kursens litteratur, teorier, metoder och centrala begrepp. Därför förutsätter vi att du är förtrogen med kursens litteratur och innehåll som går igenom på föreläsningarna.

Den här bilagan och frågorna nedan är endast som stöd i ditt skrivande med frågor som du kan ställa till dig själv och till samtalet/samtalen du ska analysera. Du måste inte svara på varenda fråga – men frågorna ger dig redskap för att analysera. Själva samtalsanalysen ska vara i löpande text med rubriker och underrubriker.

INLEDNING

En kort beskrivning av den du samtalat med och syftet med samtalet samt en sammanfattande beskrivning av dilemmat. Detta ska begränsas till max 1 A4 sida.

Stödfrågor

- Vilket/vilka behov eller problem definierades av dig och den du samtalade med?
- Vilka ramar för samtalet presenteras och hur presenteras dem?
- Hur påbörjas samtalet?
- Vad är syftet med samtalet och hur klargörs detta syfte?
- Hur bemöter du som samtalsledare berättarens berättelse?
- Hur har du som samtalsledare förberett dig inför detta samtal och hur har det påverkat dig?

FÖRHÅLLNINGSSÄTT

Reflektera och analysera kring ditt förhållningssätt i det genomförda samtalet med koppling till litteraturen.

Stödfrågor

- Vad kännetecknar relationen mellan dig och berättaren?
- Hur närvarande är du i samtalet?
- Hur har du som samtalsledare arbetat med empati och empowerment?
- Hur uppfattades ditt förhållningssätt av den du samtalade med?

SAMTALSFÄRDIGHETER

Är konkreta, handfasta verktyg som används i samtal. Här skriver du vilka färdigheter du har använt, hur du har använt de och varför just dessa? Kunde du ha gjort på annat sätt?

Stödfrågor

- Vilka samtalsfärdigheter använde du och vilka konsekvenser fick det? *Varför* just dessa?
- Finns det andra metoder eller färdigheter du kunde ha använt?
- *Vad* kunde du ha gjort annorlunda?
- Hur relevanta är dina frågor/inlägg för att uppnå syftet med samtalet?
- Vilka frågor ställs? Hur fungerade dem?
- Vilka frågor var relevanta utifrån berättarens behov och vilka utgick ur din egen agenda?
- Hur lyssnade du?
- Var det något som hindrade dig i ditt lyssnande?
- Vilka faktorer försvårade respektive underlättade samtalet?
- Hur bekräftas berättaren av dig som samtalsledare?

- Vilka färdigheter känner du dig mest bekväm med?
- Vilka färdigheter behöver du utveckla?

PERSPEKTIVVIDGNING/VÄNDPUNKT (där det ingår i uppgiften)

- Vad tänker du om perspektivvidgning i samtalet?
- Breddades din samtalspartners perspektiv och i så fall på vilket sätt?
- Om inte, hur hade du kunnat gå vidare i samtalet och vad hade du velat göra annorlunda?
- Vilka vändpunkter finns i samtalet? (då berättaren gör en "tankevända" eller formulerar en ny insikt)
- Hur uppnåddes dessa vändpunkter?
- Vilka vändpunkter kan du identifiera?
- Vilken tankeprocess kan du identifiera hos berättaren?
- Vilka samtalsfärdigheter bidrog till perspektivvidgningen?
- Vilka relevanta perspektivutvidgande frågor ställde du?
- Hur utmanar du berättaren?

ICKEVERBALT

- Med vilken känsla gick du in i samtalet?
- Vad förmedlade du med ditt kroppsspråk?
- Vilka känslor såg du hos berättaren?
- Vilka känslor aktualiseras hos dig när du tänker på samtalet?
- Vilka känslor uppstod under samtalet?
- På vilket sätt hanterar/använder du tystnaden?

AVSLUTNING/REFLEKTIONER

- Hur kopplas samtalet till framtida konkreta handlingar för dig som samtalsledare?
- Hur avslutas samtalet?
- Hur ska samtalet följas upp? (om det ingår i uppgiften)
- Hur blev det med ramarna som presenterades i inledningen? Kunde de angivna ramarna hållas? Om inte – varför?
- Vilka var dina styrkor i samtalet?
- Vad kunde gjorts annorlunda?
- Hur reagerade berättaren på dina färdigheter och ditt förhållningssätt?
- Vad tror du att den du samtalade med fick ut av samtalet?
- Be den du samtalade med om en kort utvärdering av dig som samtalsledare.
- Vad lärde det dig genom samtalet och vad kan du ta med dig för att främja din egen professionella utveckling som samtalsledare?

NYCKELORD

- Analysera (se vad något består av): söka, tolka, undersöka, granska, välja, värdera, pröva, förstå, urskilja. Använda begrepp, metoder, modeller
- Reflektera: (böja bakåt, vrida på) Att reflektera innebär att föra en inre dialog med sig själv (eller med någon annan) om samtalet man genomförde. Man tittar närmare på det man har just genomfört – en mental process där man försöker restrukturerat sina era erfarenheter. Frågorna oftast börjar med: Vad? Vem? Vilka? Varför? Hur?
- Resonera (växla perspektiv: diskutera, jämföra, kommunicera): Å ena sidan ... å andra sidan, däremot, eftersom, samtidigt så, men...
- Argumentera (ange skäl): berätta, redogöra, kommentera, beskriva, ge omdöme, framföra, bemöta, formulera, ge exempel, uttrycka, ge förslag, motivera, framställa.